

ANDIJON VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

ANDIJON VILOYATIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

2024- yil yanvar - may oylari
uchun dastlabki ma'lumot

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi:*
74 228-30-37

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Viloyatda bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-may oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 1 791,5 mln. AQSh dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-may oylariga nisbatan 273,7 mln. AQSh dollariga yoki 13,3 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar - may, mln. AQSh dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **1 791,5** -13,3 %

(2023- y.: **2 065,2**)

Saldo

2024- y.: **-1 336,6** (2023- y.: **- 1 548,4**)

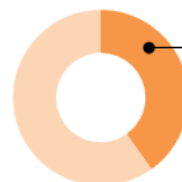
Eksport

2024- y.: **422,1** -14,6 %

(2023- y.: **494,6**)

TSA'dagi ulushi, % da

23,6

Import

2024- y.: **1 369,4** -12,8 %

(2023- y.: **1 570,7**)

76,4

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

 TSAda eksport hajmi 422,1 mln. AQSh dollariga (13,3 % ga kamaydi) va import hajmi 1 369,4 mln. AQSh dollariga (12,8 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida - 947,2 mln. AQSh dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

ANDIJON VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar-may, mln. AQSh dollari)

XXR TSA – 550,0 Eksport: 40,9 Import: 509,1 30,7 %	Koreya Respublikasi TSA – 434,0 Eksport: 0,1 Import: 433,8 24,2 %	Rossiya Federatsiyasi TSA – 220,1 Eksport: 104,6 Import: 115,5 12,3 %	Qozog‘iston TSA – 149,9 Eksport: 145,2 Import: 4,7 8,4 %	Meksika TSA – 66,6 Eksport: - Import: 66,6 3,7 %
Braziliya TSA – 64,8 Eksport: 0,1 Import: 64,7 3,6 %	AQSH TSA – 56,0 Eksport: 0,8 Import: 55,2 3,1 %	Qirg‘iz Respublikasi TSA – 48,2 Eksport: 35,2 Import: 13,0 2,7 %	Afg‘oniston TSA – 45,4 Eksport: 45,4 Import: 0,001 2,4 %	Turkiya TSA – 25,0 Eksport: 9,7 Import: 15,3 1,4 %

Andijon viloyati jahonning 67 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (30,7 %), Koreya Respublikasida (24,2 %), Rossiya Federatsiyasida (12,3 %), Qozog‘istonda (8,4 %), Meksikada (3,6 %) va Braziliyada (3,6 %) qayd etilgan.

ANDIJON VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

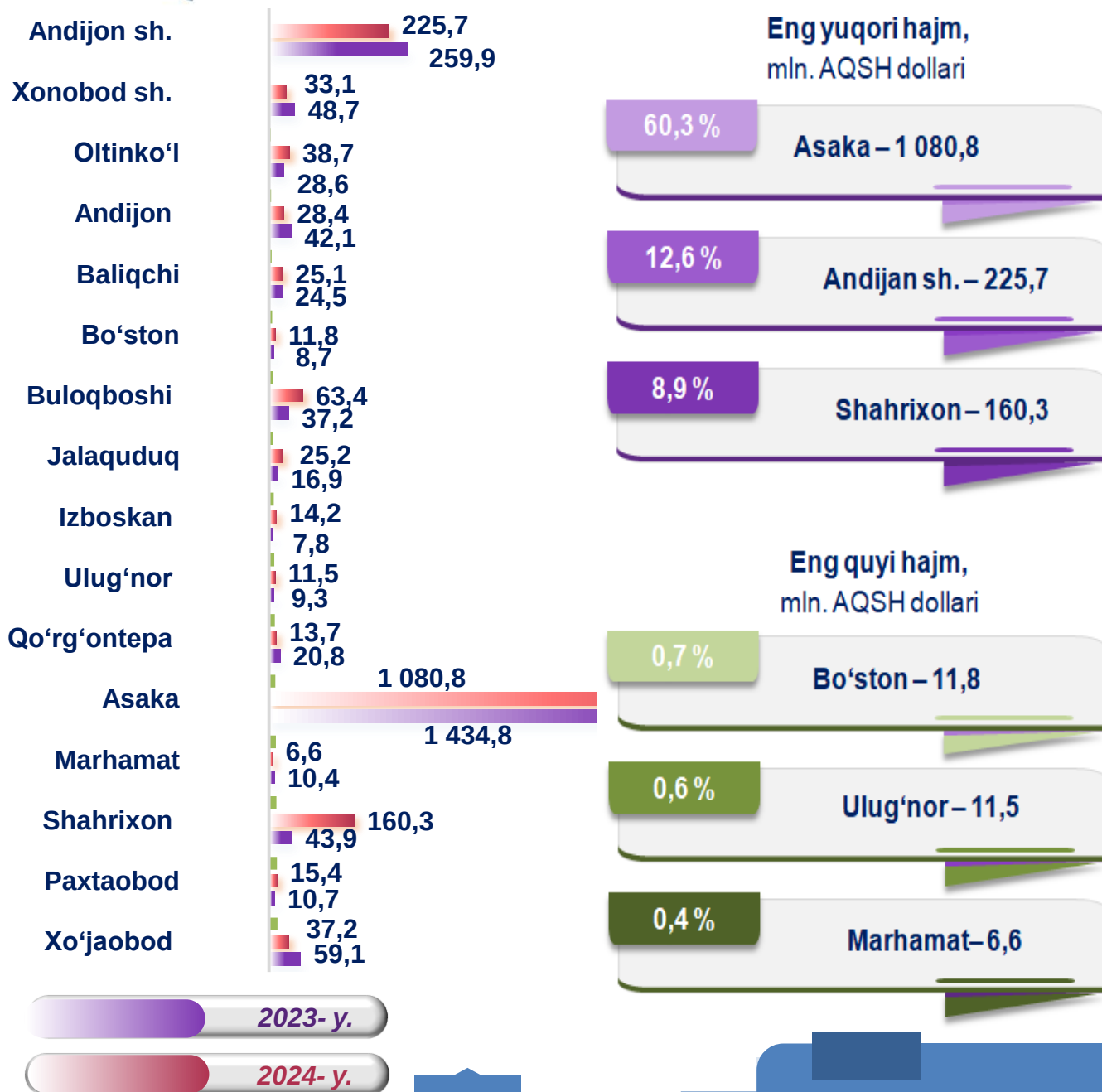
(yanvar-may, mln. AQSh dollari)

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	XXR	310,5	501,0	550,0
	<i>Eksport</i>	45,2	30,0	40,9
	<i>Import</i>	265,3	471,0	509,1
	Koreya Respublikasi	737,5	631,1	434,0
	<i>Eksport</i>	0,4	0,0	0,1
	<i>Import</i>	737,1	631,1	433,8
	Rossiya Federatsiyasi	134,2	123,2	220,1
	<i>Eksport</i>	46,8	70,8	104,6
	<i>Import</i>	87,4	52,4	115,5
	Qozog'iston	160,0	121,5	48,2
	<i>Eksport</i>	147,8	107,3	35,2
	<i>Import</i>	12,2	14,2	13,0
	Meksika	2,3	79,1	66,6
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	2,3	79,1	66,6
	Braziliya	9,4	95,1	64,8
	<i>Eksport</i>	0,1	0,1	0,1
	<i>Import</i>	9,3	95,1	64,7
	AQSh	28,0	60,6	56,0
	<i>Eksport</i>	0,1	0,2	0,8
	<i>Import</i>	27,9	60,4	55,2
	Qirg'iz Respublikasi	160,0	121,5	48,2
	<i>Eksport</i>	147,8	107,3	35,2
	<i>Import</i>	12,2	14,2	13,0
	Afg'oniston	3,9	0,3	45,4
	<i>Eksport</i>	3,9	0,3	45,4
	<i>Import</i>	0,01	0,003	0,001
	Turkiya	47,1	46,9	25,0
	<i>Eksport</i>	21,0	14,4	9,7
	<i>Import</i>	26,1	32,4	15,3

Davlatlar		2022- y.	2023- y.	2024- y.
Belarus Respublikasi		3,2	13,5	18,1
	<i>Eksport</i>	0,9	10,5	16,7
	<i>Import</i>	2,3	3,0	1,4
Slovakiya		5,1	12,8	15,9
	<i>Eksport</i>	0,001	-	-
	<i>Import</i>	5,1	12,8	15,9
Hindiston		14,4	27,0	12,9
	<i>Eksport</i>	0,3	-	0,7
	<i>Import</i>	14,1	27,0	12,2
Ozarbayjon		6,2	9,4	12,1
	<i>Eksport</i>	5,9	9,4	12,0
	<i>Import</i>	0,2	0,0	0,1
Pokiston		1,3	0,5	9,0
	<i>Eksport</i>	1,3	0,2	4,0
	<i>Import</i>	24,3	0,3	5,0
Chexiya		10,0	9,0	7,3
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	10,0	9,0	7,3
Polsha		4,2	6,4	5,8
	<i>Eksport</i>	0,2	0,3	0,3
	<i>Import</i>	4,0	6,1	5,6
Vetnam		0,1	2,9	6,9
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	0,1	2,9	6,9
Germaniya		8,5	24,8	5,8
	<i>Eksport</i>	0,6	0,7	0,0
	<i>Import</i>	8,0	24,1	5,8
Tayland		4,1	5,1	4,7
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	4,1	5,1	4,7

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024- yil yanvar-may)*

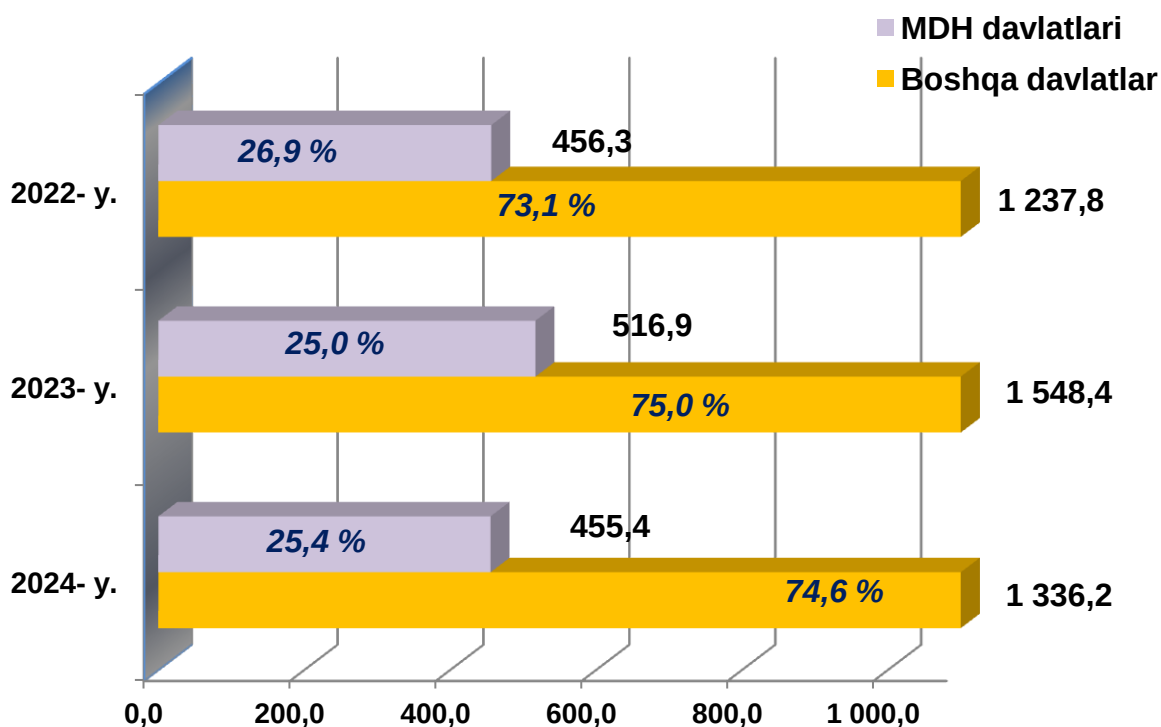

Viloyatda tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 60,3 % ulush bilan 1 080,8 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Marhamat tumani 0,4 % ulush bilan 6,6 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

ANDIJON VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-may, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-may oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 25,4 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning mos davriga nisbatan 1,5 % ga ko'paydi.

Andijonning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024- yilning yanvar-may oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 0,5 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 74,6 % ni tashkil etdi.

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-may holatiga ko'ra, 455,4 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 318,8 mln. AQSh dollariga yetgan bo'lsa, import 103,3 mln. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2024- yil yanvar-may, mln. AQSh dollari)

Rossiya Federatsiyasi

TSA – 220,1
Eksport – 104,6
Import – 115,5

Qozog'iston

TSA – 149,9
Eksport – 145,2
Import – 4,7

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 48,2
Eksport – 35,2
Import – 13,0

Ozarbajjon

TSA – 12,0
Eksport – 11,9
Import – 0,1

Belarus Respublikasi

TSA – 18,1
Eksport – 16,7
Import – 1,4

Tojikiston

TSA – 2,4
Eksport – 1,9
Import – 0,5

Moldova Respublikasi

TSA – 1,2
Eksport – 1,1
Import – 0,1

Ukraina

TSA – 2,6
Eksport – 1,9
Import – 0,6

Turkmaniston

TSA – 0,6
Eksport – 0,1
Import – 0,5

Armaniston

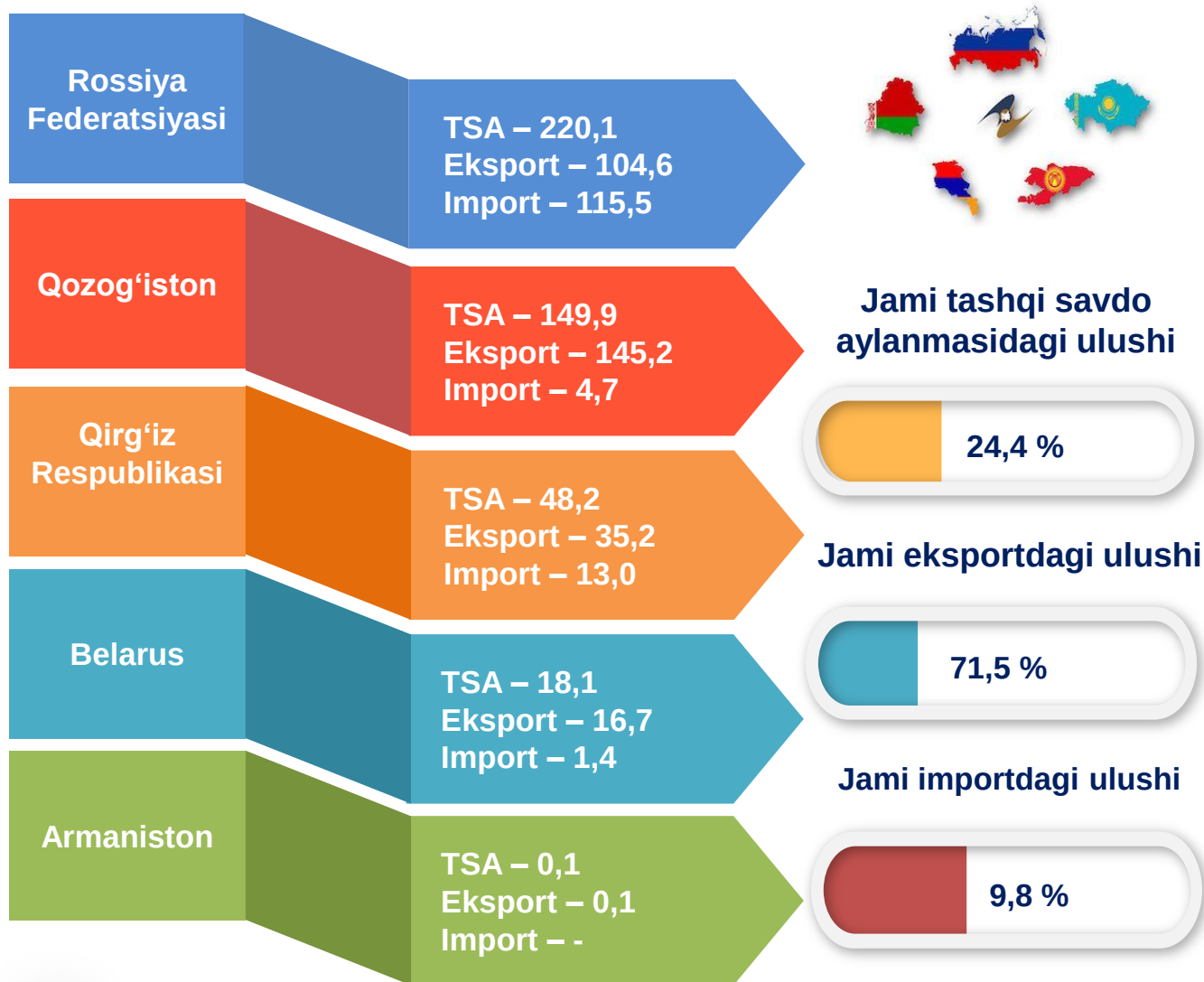
TSA – 0,1
Eksport – 0,1
Import – -

Andijon viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori ulushi, Rossiya Federatsiyasi (48,3 %), Qozog'iston (32,9 %) hamda Qirg'iz Respublikasi (10,6 %) bilan qayd etildi.

ANDIJON VILOYATINING YEOIIIGA A'ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-may, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

 Andijon viloyatining Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a'zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 436,5 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan, eksport hajmi 301,8 mln. AQSh dollari, import hajmi esa 134,6 mln. AQSh dollariga yetdi.

Shuni ta'kidlash lozimki, YEOIning a'zo davlatlari (Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Armaniston) o'rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta'minlangan bo'lib, yagona bojxona tizimiga ega bo'lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

ANDIJON VILOYATI EKSPORTI

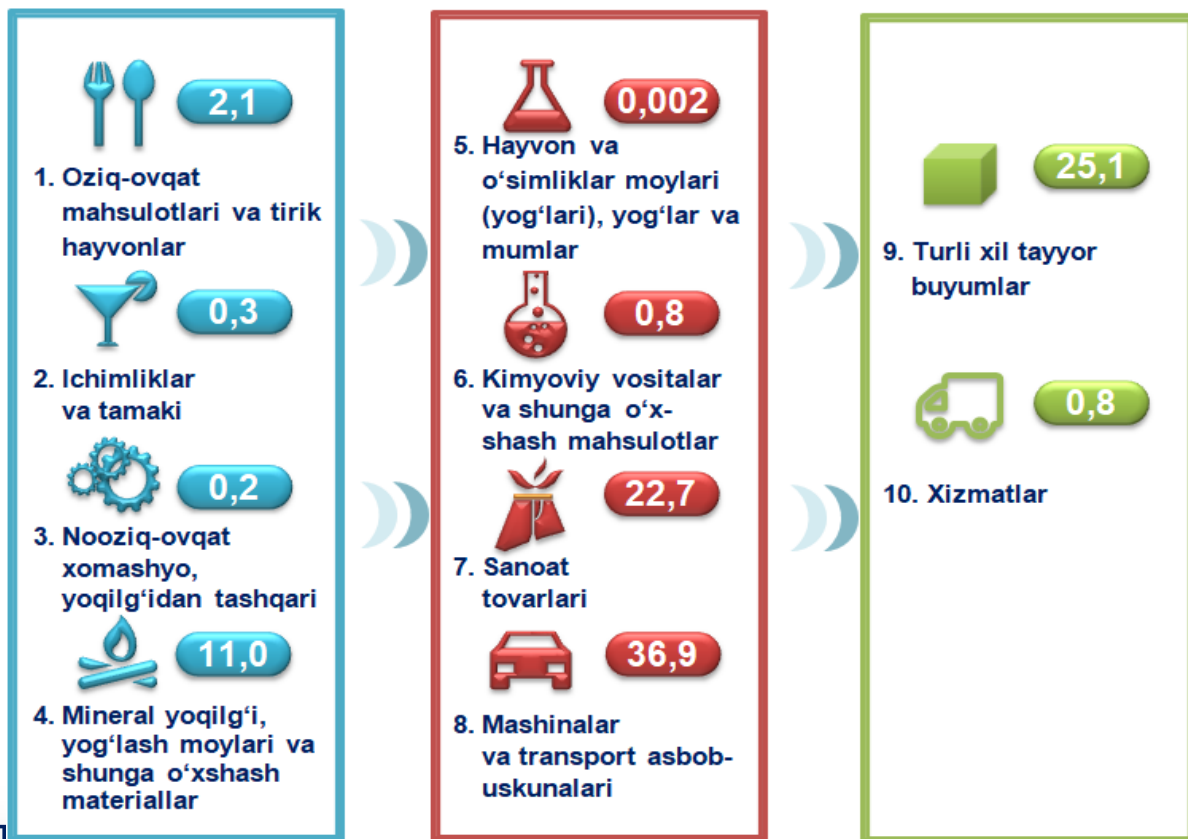

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni 333 taga yetdi va ular tomonidan 422,1 mln. AQSh dollari qiymatidagi (2023-yilning mos davriga nisbatan 14,6 % ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-may, ulushi, % da)

Andijon viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-may, yillar kesimida)

XSST tarkibi	mln. AQSh dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	494,6	422,1	115,5	85,4	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	11,6	12,1	95,8	104,7	2,3	2,9
Ichimliklar va tamaki	2,8	1,4	15 919,40	50,1	0,6	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2,3	1,2	131	51,7	0,5	0,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,5	42,2	15,8	7 781,4	0,1	10,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0002	0,01	900	4 190,5	0,00004	0,002
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	11,1	3,9	751,2	35	2,3	0,9
Sanoat tovarlari	113,5	105,3	84,5	92,8	22,9	25,0
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	214,7	139	147,4	64,8	43,4	32,9
Turli xil tayyor buyumlar	133,1	113,3	105,8	85,1	26,9	26,8
Xizmatlar	5,1	3,7	140,2	73,1	1,0	0,9

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,1 % ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob uskunolari (32,9 %), turli xil tayyor buyumlar (26,8 %), sanoat tovarlari (25,0 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (2,9 %) va mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (10,0 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2024-yil yanvar-may)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	10 885,0	100,0
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	476,8	1 247,6
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	353,3	107,6
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	314,1	161,9
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	1 392,8	50,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	530,8	30,4
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	338,6	140,9
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	198,5	106,4
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	55,2	62,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	42 217,6	7 781,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	7,9	4 190,5
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	3 003,0	29,5
Noorganik kimyo moddalari	263,2	108,1
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	183,0	64,6
Birlamchi shakldagi plastmassalar	160,7	125,1
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	151,7	240,2
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	102,2	70,9

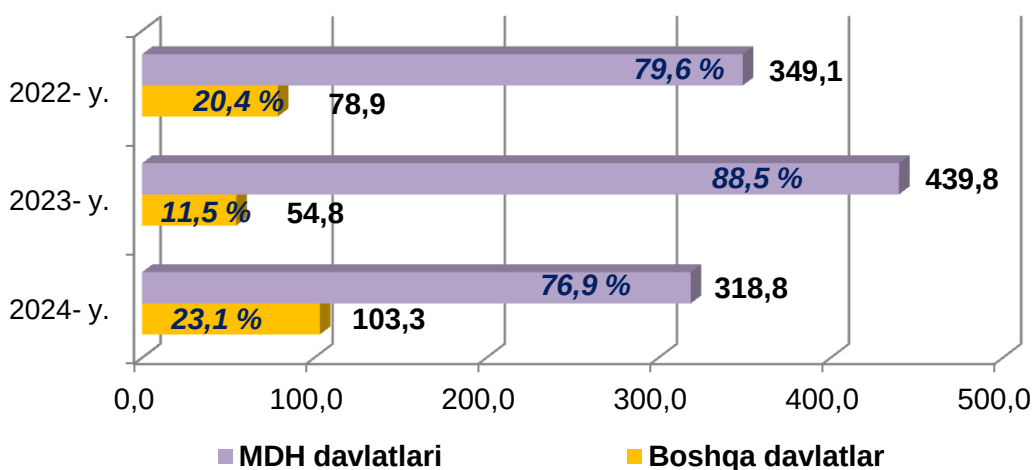
XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilning mos davriga nisba- tan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	98 606,0	97,1
Cho'yan va po'lat	2 659,8	4 174,3
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 901,0	74,6
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	635,4	67,0
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	708,9	77,7
Rangli metallar	261,8	33,6
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	181,7	3,5
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	77,2	7,2
Teri, boshqa joyda tasniflanmagan teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	29,3	971,4
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (shu jumladan, havo transporti vositalari)	94 315,1	67,5
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	36 494,1	56,7
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari.	4 878,1	120,4
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari, boshqa joyda tasniflanmagan va ularning elektr qismlari.	2 702,4	56,7
Elektr aloqasi, ovozni yozish va asboblari, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularni elektr qismlari	207,8	9 576,9
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	191,5	83,6
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	109 256,3	88,9
Poyabzal	1 494,4	22,2
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 176,3	102,1
Mebel va uning qismlari, yotar-joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	992,3	108,4
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	248,1	212,3
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	112,6	8,5
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari, boshqa joyda tasniflanmagan	4,5	38,5
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	2,9	75,4

Andijon tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yilning yanvar-may oylarida MDH mamlakatlariga 318,8 mln. AQSh dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportdagi ulushi 75,5 % ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-may, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-may oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Afg'oniston, XXR, Qirg'iz Respublikasi, Belarus va Ozarbayjon kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 94,7 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-may, % da)

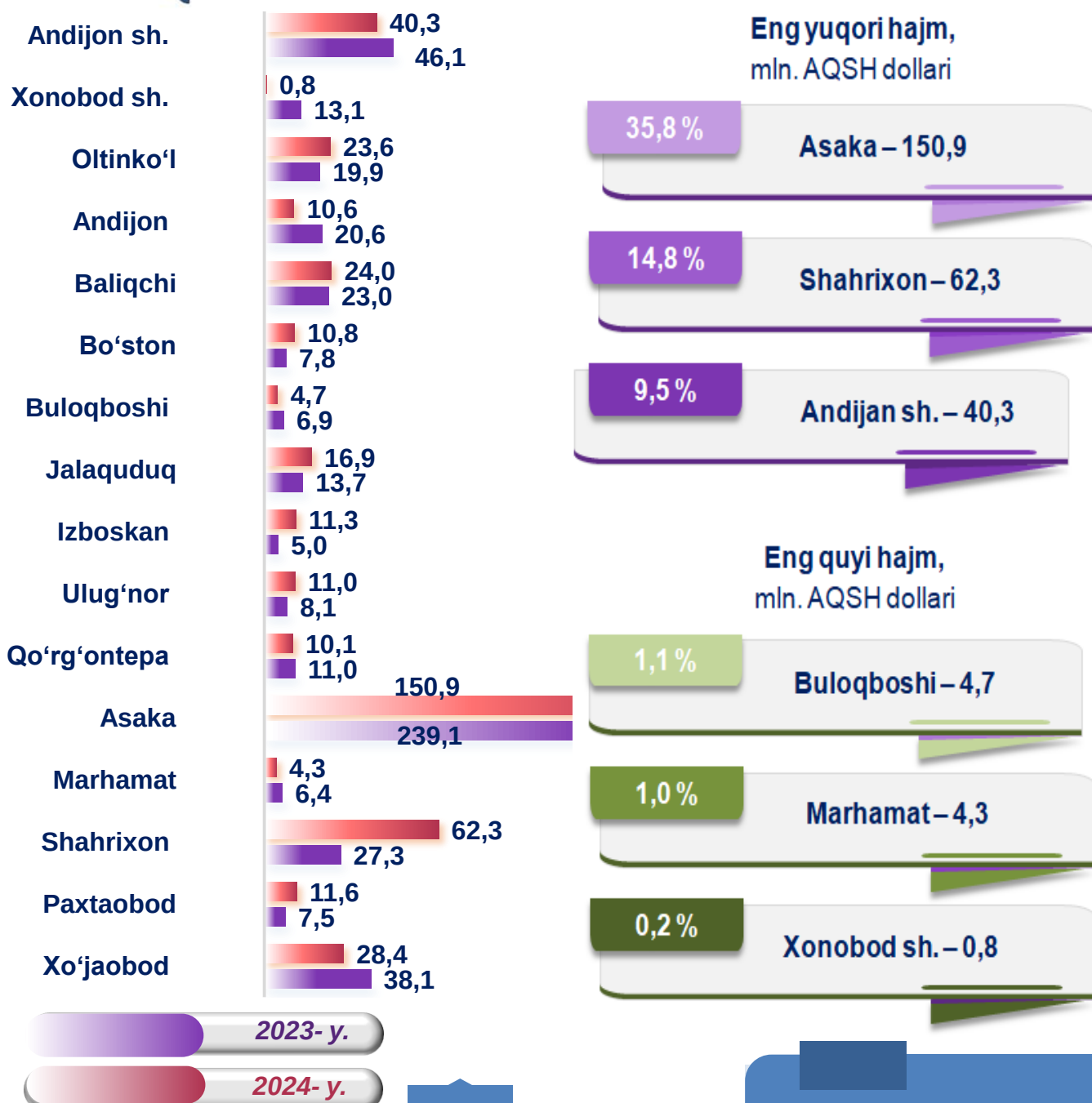

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-may, yillar kesimida)*

Davlatlar	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Qozog'iston	211,3	145,2	147,5	68,7	1	1
Rossiya Federatsiyasi	70,8	104,6	151,4	147,7	3	2
Afg'oniston	0,3	45,4	7,5	15510,7	13	3
Xitoy	30,0	40,9	66,3	136,4	4	4
Qirg'iziston	107,3	35,2	72,6	32,8	2	5
Belarus	10,5	16,7	1186,0	159,1	7	6
Ozarbajjon	9,4	12,0	157,6	127,7	8	7
Turkiya	14,4	9,7	68,6	67,2	5	8
Pokiston	0,2	4,0	14,3	2196,9	16	9
Ukraina	2,6	1,9	216,2	72,3	10	10
Tojikiston	8,9	1,9	716,9	21,3	9	11
Moldova Respublikasi	0,8	1,2	43,5	143,7	11	12
AQSh	0,2	0,8	197,7	375,9	14	13
Xindiston	0,0	0,7	0,1	201038,0	20	14
Polsha	0,3	0,3	152,8	83,6	6	15
Latviya	0,2	0,2	67,0	99,2	12	16
Gruziya	0,0	0,2	198,6	861,3	15	17
Birlashgan Arab Amirliklari	0,0	0,1	21,7	469,8	19	18
Braziliya	0,1	0,1	74,5	209,2	18	19
Koreya Respublikasi	0,0	0,1	2,3	1625,9	17	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2024- yil yanvar-may)*

ViLOYAT EKSPORTI tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 35,8 % bilan 150,9 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Xonobod sh. 0,2 % bilan 0,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-may oylarida 31,8 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 8,1 ming tonnaga ko'paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg'iz Respublikasi (51,7 %), Rossiya Federatsiyasi (25,8 %), XXR (7,1 %), Turkiya (3,8 %) hamda Qozog'iston (3,4 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2024- yil yanvar-may oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi 7,0 mln. AQSh dollari qiymatidagi meva-sabzavotlar eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 7,9 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 2,0 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2024- yil yanvar-may, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

Uzum (quritilgan uzumni qo'shgan holda) 0,1 mln. AQSH dollari 0,4 ming tonna ↓ 38,8 %	Karam 1,3 mln. AQSH dollari 7,4 ming tonna ↑ 66,8 %	Pomidor 0,5 mln. AQSH dollari 0,5 ming tonna ↓ 99,4 %	Mosh 0,6 mln. AQSH dollari 0,9 ming tonna ↑ 30,0 b.
Xurmo 0,2 mln. AQSH dollari 0,2 ming tonna ↑ 8,4 b.	Bodring 0,5 mln. AQSH dollari 0,7 ming tonna ↓ 69,5 %	Olma 0,2 mln. AQSH dollari 0,3 ming tonna ↑ 4,2 b.	Piyoz 0,1 mln. AQSH dollari 0,9 ming tonna ↓ 60,9 %

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-may)

Davlatlar	Ming tonna	Ming AQSh dollari	Ulushi, % da *
 Qirg'iz Respublikasi	26 843,0	4 018,8	57,1
 Rossiya Federatsiyasi	3 168,3	1 818,9	25,8
 XXR	712,5	496,9	7,1
 Turkiya	128,2	268,0	3,8
 Qozog'iston	470,2	235,9	3,4
 Latviya	230,9	71,0	1,0
 BAA	82,2	46,6	0,7
 Afg'oniston	51,3	32,3	0,5
 AQSh	9,7	25,1	0,4
 Pokiston	48,2	7,2	0,1
 Saudiya Arabistoni	44,7	4,4	0,1
 Ukraina	3,3	2,7	0,0

* qiymat ifodasidan

 2024- yil yanvar-may oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qirg'iz Respublikasiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 57,1 %), bu ko'rsatkich Rossiya Federatsiyasiga eksport hajmidan 2,2 barobar ko'p.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So'nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo'shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan viloyat uchun muhim soha bo'lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo'shilishini ta'minlaydi.

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xomashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

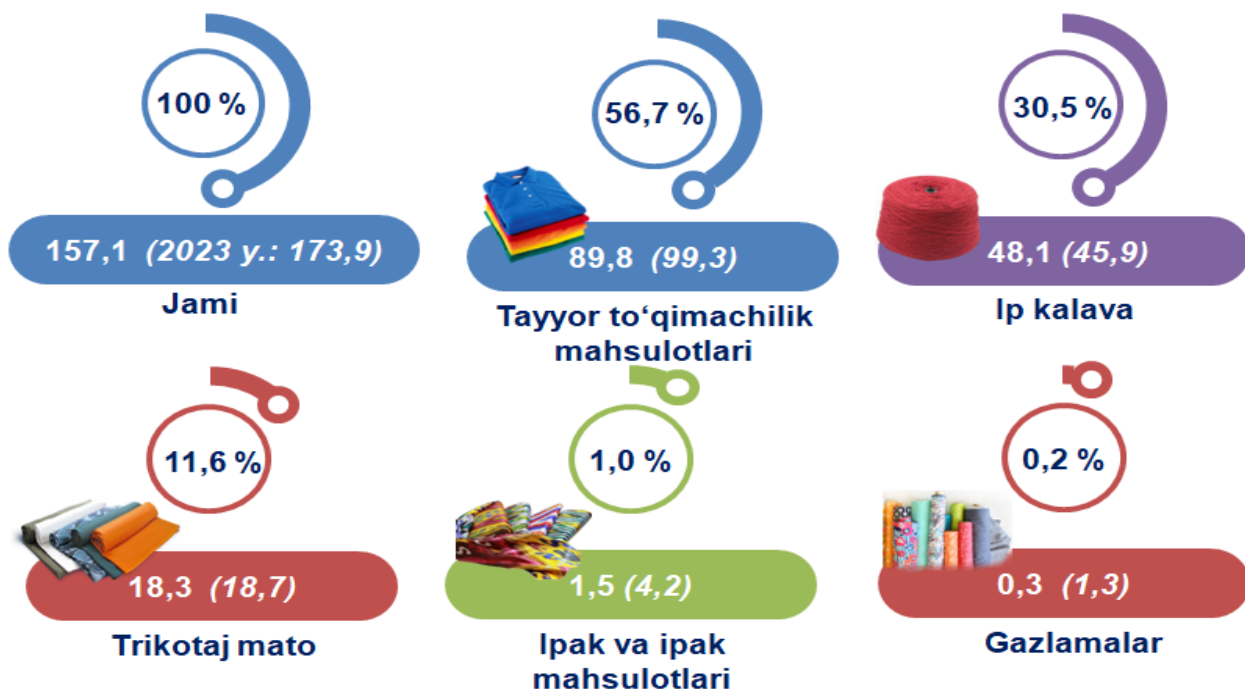
Xususan, 2024- yil yanvar-may oylarida yakuni bo'yicha 157,1 mln. AQSh dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 45,7 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 9,1 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor to'qimachilik mahsulotlari (56,7 %), ip kalava (30,5), trikotaj mato (11,6 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 177 turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 20 ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

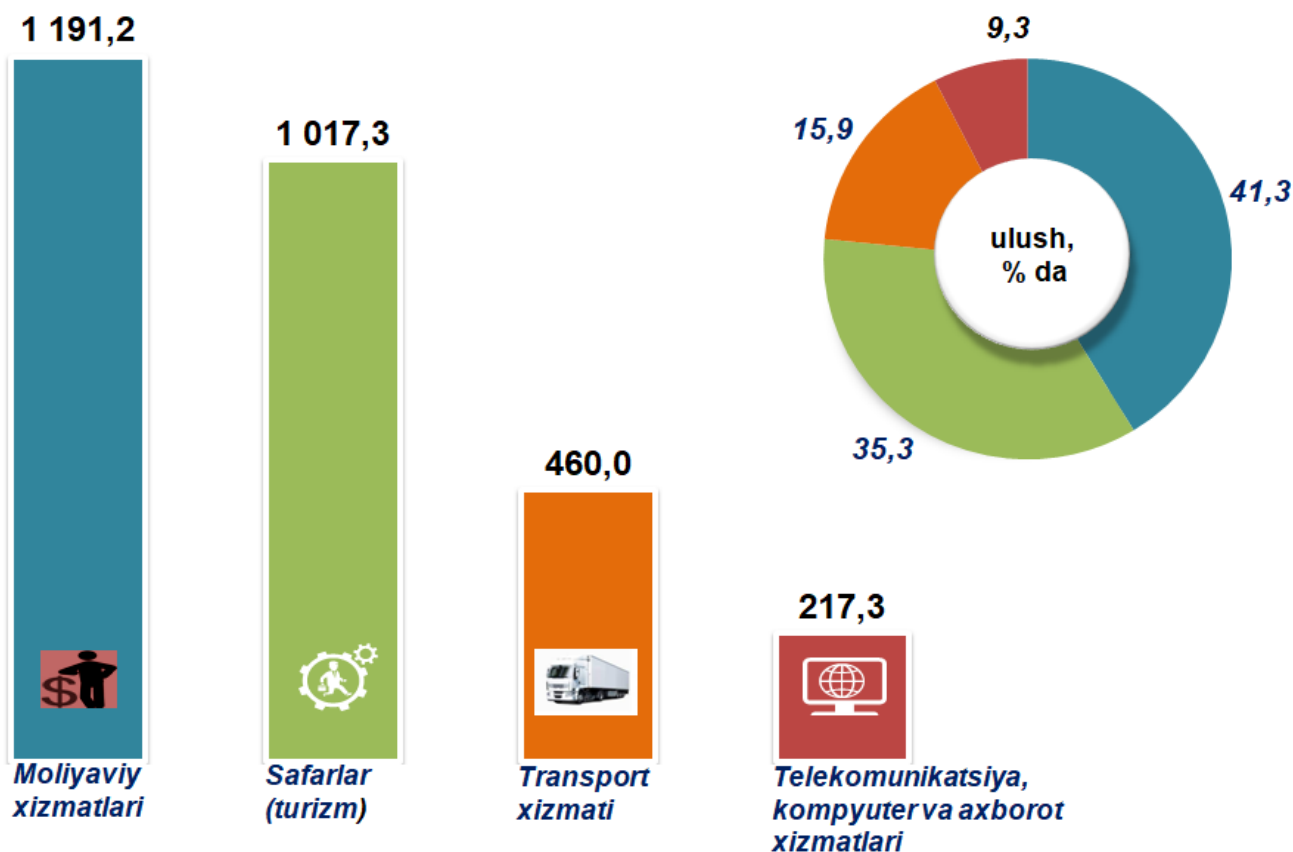
(yanvar-may, ming AQSh dollari)

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-may, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi 2 909,3 ming. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,8 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 28,1 % ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (41,3 %), safarlar (turizm) (35,3 %) transport xizmatlar (15,9 %) va telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (7,5 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

ANDIJON VILOYATINING IMPORTI

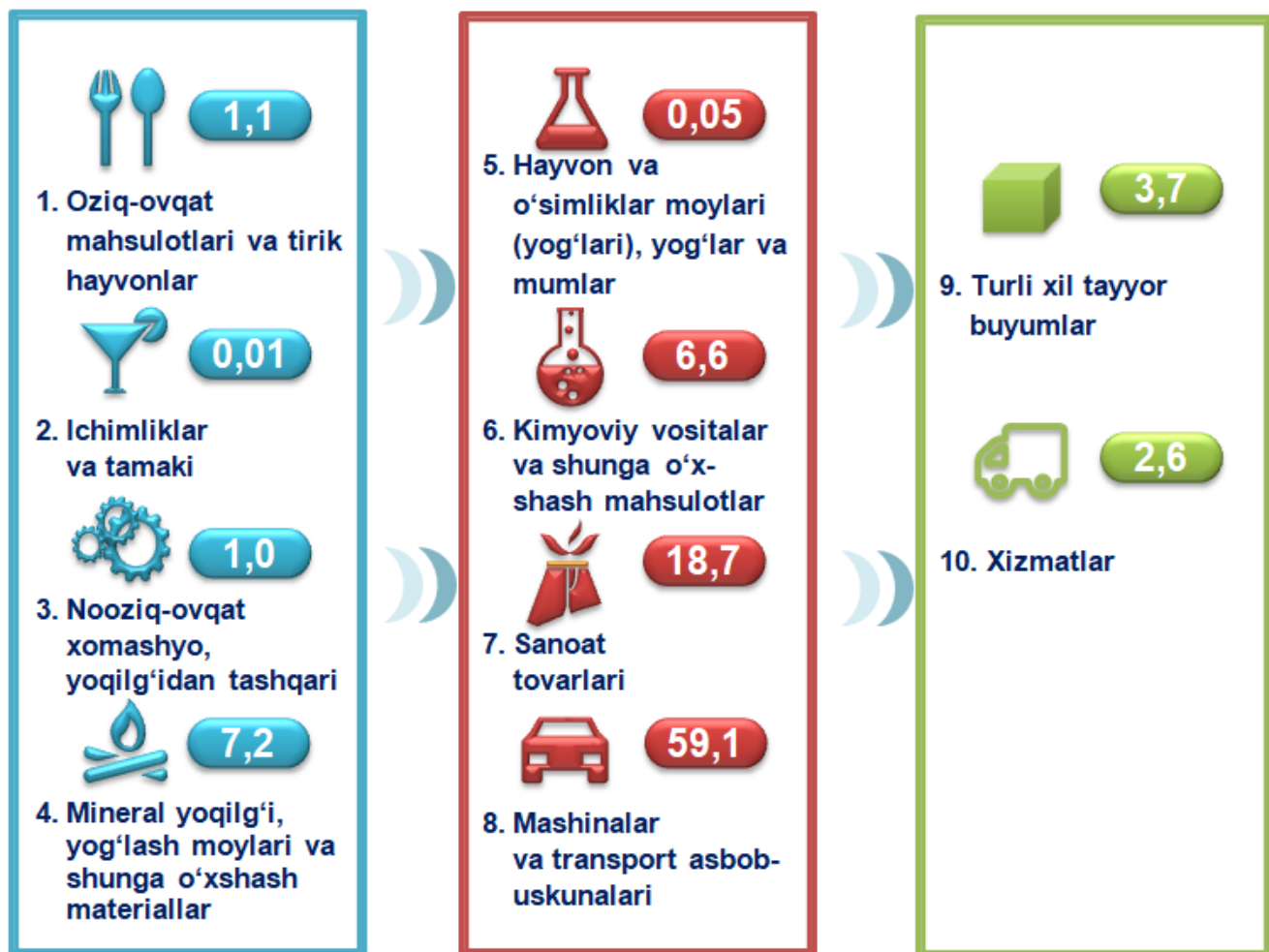

2024- yilning yanvar-may oylarida import hajmi 1 369,4 mln. AQSh dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 12,8 % ga kamaydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (59,1 %), sanoat tovarlari (18,7 %) hamda mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (7,2 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2023-yil yanvar-may, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-may oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 201,5 mln. AQSh dollariga kamaydi va 1 334,0 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 35,4 mln. AQSh dollariga yetdi.

ANDIJON VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-may, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	1 570,8	1 369,3	124,1	87,2	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	9,5	15,4	111,3	162,4	0,6	1,1
Ichimliklar va tamaki	0,2	0,2	159,6	104,2	0,0	0,01
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	9,1	13,2	118,6	145,4	0,6	1,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	11,2	98,1	261,5	875,7	0,7	7,2
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1,9	0,6	26 017,2	33,9	0,1	0,05
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	125,9	89,9	157,4	71,4	8,0	6,6
Sanoat tovarlari	287,9	256,1	108,5	89,0	18,4	18,7
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	1 034,7	809,5	129,3	78,2	65,9	59,1
Turli xil tayyor buyumlar	55,2	50,9	112,1	92,3	3,5	3,7
Xizmatlar	35,2	35,4	69,5	100,6	2,2	2,6

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-may)

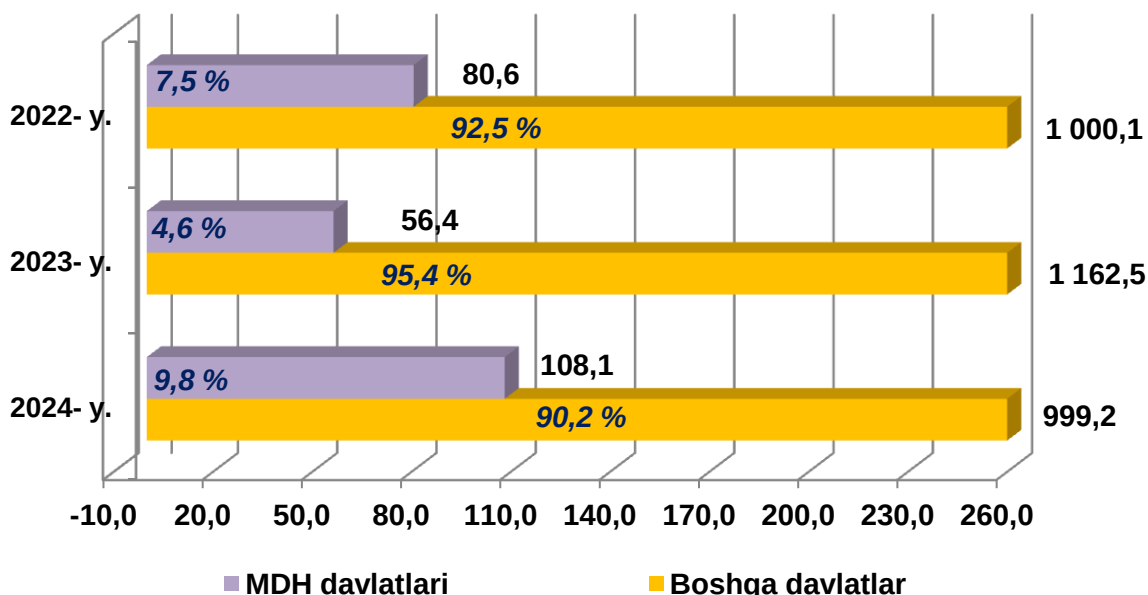
XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	4 668,1	259,9
Sabzavotlar va mevalar	2 944,9	177,9
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	2 475,1	377,3
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	948,4	242,0
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	897,7	152,7
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	870,2	1 012,9
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	318,2	51,2
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	242,7	261,0
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	118,2	89,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	4 542,3	17 140,8
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 942,0	331,0
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	1 840,3	79,3
Probka va yo'goch-taxtalar	1 416,7	70,4
Tabiiy kauchuk (sun'iy kauchuk va regeneratsiya qilingan rezina ham)	1 311,6	79,0
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'gitlar uchun xom-ashyo va mineral xom-ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	214,9	166,4
Metall rudalari va metall parchalari	101,6	711,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	4 542,3	17 140,8
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 942,0	331,0
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindalari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	1 840,3	79,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	422,2	30,0
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar;	3,2	2,6
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	25 242,0	64,3
Birlamchi shakldagi plastmassalar	15 895,1	104,5
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	10 872,1	58,6
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	9 219,3	91,3
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	3 789,2	102,4
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	3 621,2	68,1
Organik kimyo moddalari	3 532,2	64,6
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xoiatxona preparatlari	697,8	182,4

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2023- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	91 173,1	168,3
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	46 579,3	96,1
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	44 959,2	55,5
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	16 448,7	81,5
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	5 553,4	78,5
Rangli metallar	2 963,3	88,4
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	522,5	46,5
Teri, boshqa joyda tasniflanmagan teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	454,0	260,7
Cho'yan va po'lat	91 173,1	168,3
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	404 691,8	71,5
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari (boshqa joyda tasniflanmagan elektr maishiy asboblarning elektr bo'lmagan qismlari ham)	66 310,2	130,1
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari, boshqa joyda tasniflanmagan	52 487,0	74,2
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	48 440,0	188,4
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	27 218,0	43,8
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	19 190,6	138,9
Metallarni qayta ishlash mashinalari	15 863,9	322,2
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari	11 993,0	139,0
Boshqa transport uskunolari	869,1	61,5
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	17 151,4	72,1
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	14 964,7	149,1
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	6 227,6	99,7
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari,	2 980,1	767,3
Poyabzal	475,3	71,2
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	337,0	66,3
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	310,6	156,9
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar	56,3	59,4

2024- yil yanvar-may natijalariga ko'ra, MDH mamlakatlaridan import ulushi 9,8 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 9,2 % ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-may, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-may oylarida Andijon viloyati 57 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Koreya Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Meksika, Braziliya, AQSh va Turkiya) jami importning 10 dan 9 qismini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-may, % da)

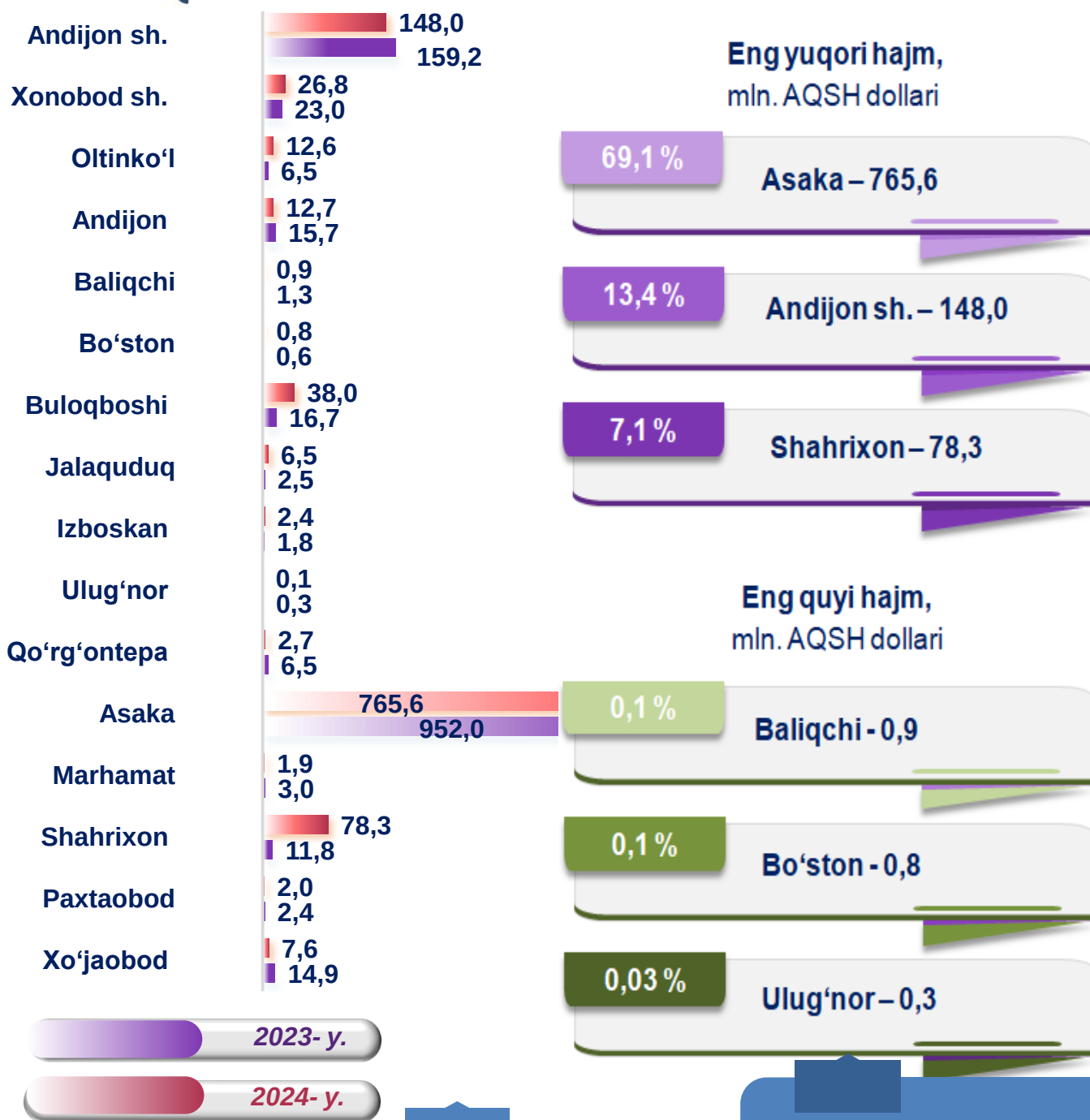

ANDIJON VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-may, yillar kesimida)

Davlatlar	mln. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Xitoy	363,5	408,8	148,9	112,5	2	1
Koreya Respublikasi	496,5	360,5	79,1	72,6	1	2
Rossiya Federatsiyasi	37,3	92,5	57,4	2,5 b.	6	3
Meksika	64,8	53,7	29,8 b.	82,8	4	4
Braziliya	73,1	53,2	9,0 b.	72,8	3	5
AQSh	51,4	40,5	287,3	78,7	5	6
Turkiya	26,3	13,1	118,5	49,7	7	7
Slovakiya	6,2	11,4	136,9	183,6	12	8
Xindiston	22,1	9,6	186,9	43,5	8	9
Qirg'iziston	10,3	9,2	103,8	89,8	10	10
Chexiya	7,3	5,9	79,3	81,7	11	11
Polsha	4,9	4,8	151,0	98,5	13	12
Vetnam	2,3	4,7	19,6 b.	2,1 b.	18	13
Pokiston	0,2	4,7	3,7 b.	21,2 b.	20	14
Germaniya	14,4	4,4	2,1 b.	30,6	9	15
Qozog'iston	3,5	4,1	2,0 b.	116,7	15	16
Tailand	3,7	3,5	101,8	95,0	14	17
Eron Islom Respublikasi	3,4	3,4	103,4	97,6	16	18
Italiya	3,3	3,2	57,5	95,2	17	19
Portugaliya	1,4	1,4	2,5 b.	104,8	19	20

ANDIJON VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2024- yil yanvar-may)

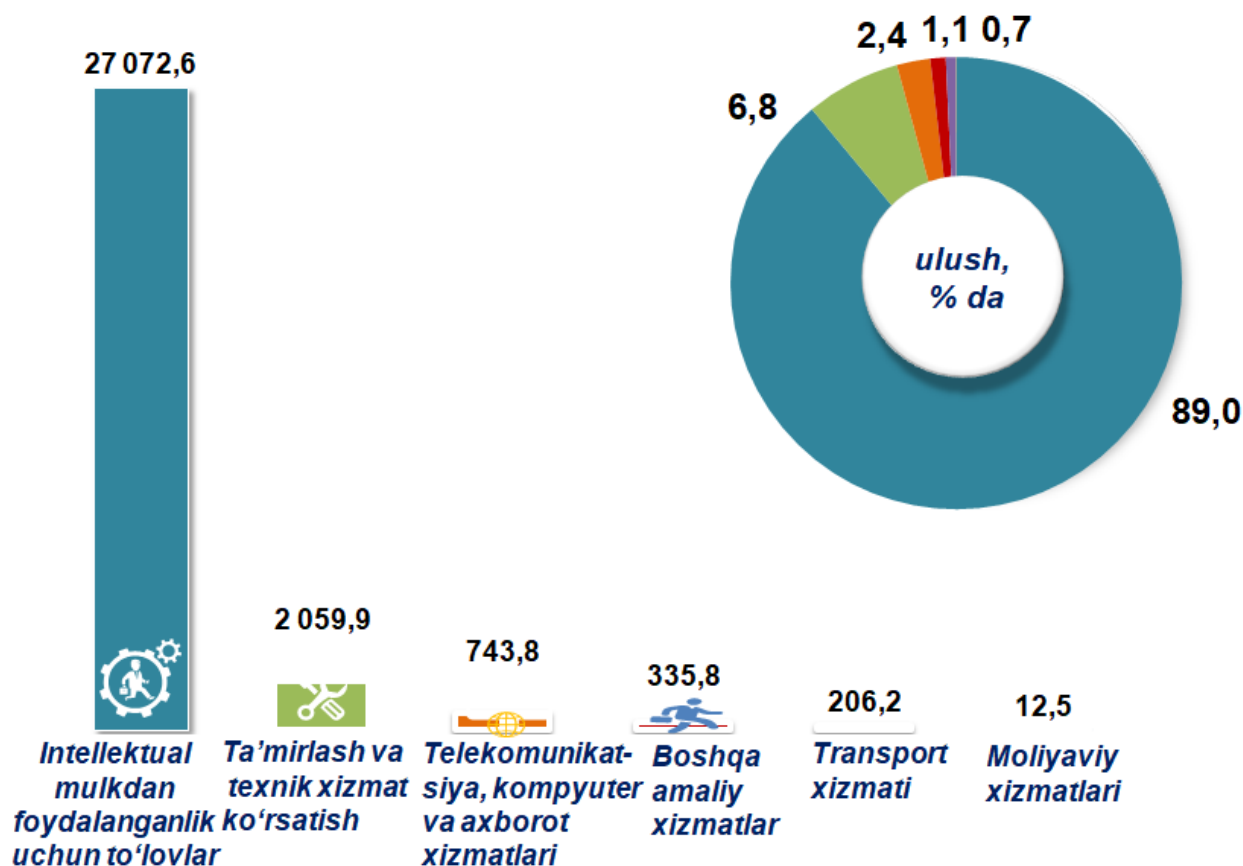

ViLOYAT importi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 69,1 % bilan 765,6 mln. AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Ulug'nor tumani 0,03 % bilan 0,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-may, ulushi, % da)

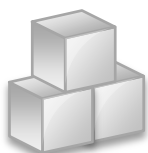
2024- yilning yanvar-may oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 26,3 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 3,1 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 22,1 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi Intellectual mulkdan foydalanganlik uchun to'lovlar, boshqa joyda tasniflanmagan (84,6 %), ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish, boshqa joyda tasniflanmagan (4,1 m.) ga tegishli bo'ldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

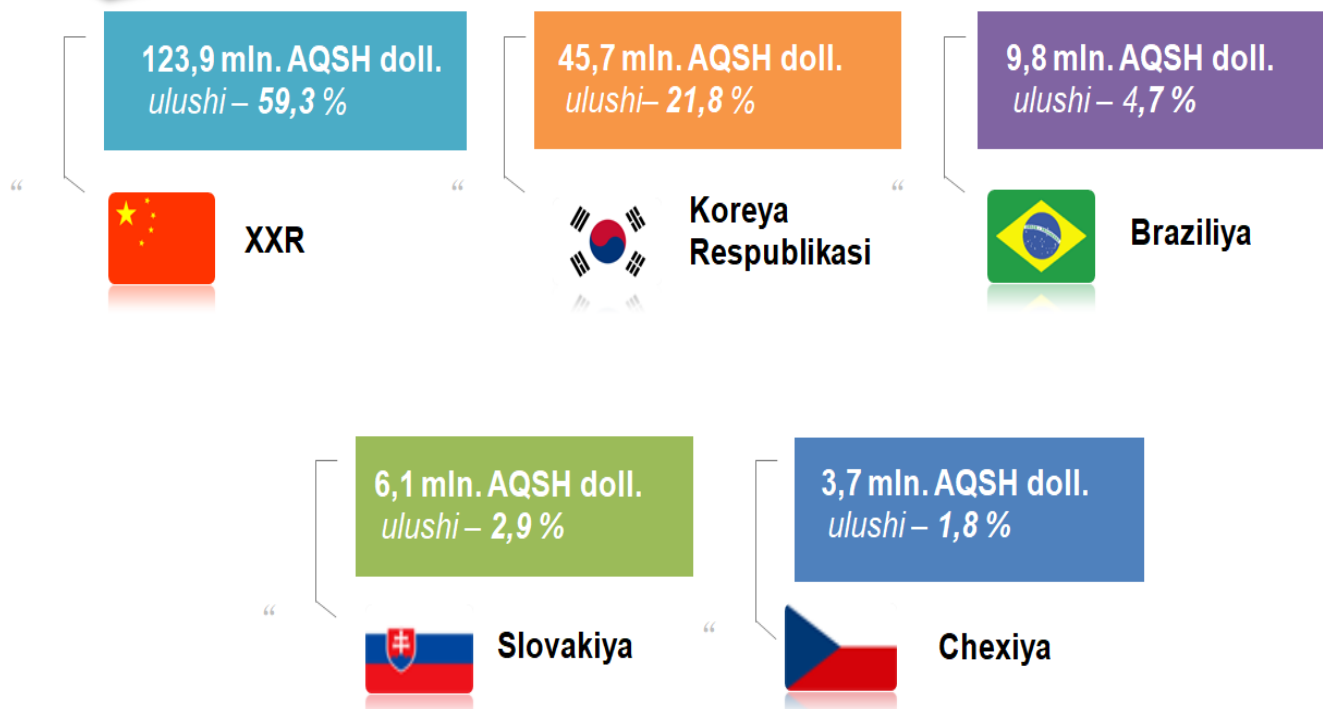

2024- yil yanvar-may oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 209,0 mln. AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 7,1 % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 18,9 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-may, ulushi, % da)

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (91,2 mln. AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (46,6 mln. AQSh dollari), rezina buyumlari (45,0 mln. AQSh dollari), to'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (16,4 mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.